

Sygn. akt X U 26/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała-Kozioł

Protokolant: Ewelina Grześkowiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 maja 2017 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 19.09.2016 r. znak: (...)

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 19.09.2016 r. w ten sposób, że stwierdza że zasiłek chorobowy za okres od dnia 16.12.2014 r. do dnia 15.02.2015 nie jest świadczeniem nienależnie pobranym i postanawia uchylić nałożony na wnioskodawcę A. W. obowiązek zwrotu tego zasiłku z funduszu chorobowego w kwocie 6 226, 25 zł brutto;

II. nieuwiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. W. wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W., z 19 września 2016 r. znak (...) stwierdzającej, że zasiłek chorobowy za okres od 16 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2015 r. jest świadczeniem nienależnie pobranym i zobowiązującej go do jego zwrotu w kwocie 6.226,25 zł brutto i domagał się jej zmiany poprzez uznanie że wypłacony zasiłek chorobowy był świadczeniem należnym.

Uzasadniając odwołanie ubezpieczony podniósł, że w jego ocenie pobrany zasiłek chorobowy za okres za sporny okres jest świadczeniem pobranym należnie, ponieważ przysługiwał mu on z tytułu wcześniejszego zatrudnienia w Starostwie Powiatowym w J.. Zwolnienie lekarskie w oznaczonym wyżej terminie jest integralną częścią zatrudnienia w Starostwie. Po ustaniu zatrudnienia wnioskodawca nie mógł kontynuować działalności zarobkowej, gdyż został uznany za osobę niezdolną do pracy z powodu choroby, co potwierdził także kontrolnie lekarz komisji weryfikującej zwolnienia. W tym czasie faktycznie nie prowadził żadnej działalności zarobkowej. Podkreślił, że nie można jednocześnie być niezdolnym do pracy i kontynuować działalności zarobkowej inaczej niż w drodze oszustwa, co w jego przypadku wykluczył kontrolujący zwolnienie lekarz. Podniósł, że nie miał w tym okresie żadnych przychodów.

Wnioskodawca wskazał również, że fakt prowadzenia przez niego działalności gospodarczej literata w wyżej wymienionym i wcześniejszych okresach, wyniknął dopiero z późniejszych decyzji administracyjnych: decyzji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2015 r., które zaświadczyło, że od roku 1970 wnioskodawca jest pisarzem oraz decyzji ZUS o wysokości emerytury z 2016 r. Kształtu tych decyzji, a zwłaszcza tego, że wnioskodawca jako pisarz był przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą, nie można było zdaniem wnioskodawcy wcześniej przewidzieć. Ponadto zdaniem wnioskodawcy okresy prowadzenia przez niego działalności gospodarczej w charakterze pisarza ustalone zostały przez ZUS w sposób uznaniowy - na przykład w latach 1981-1989 zdaniem ZUS

nie prowadził on pisarskiej działalności gospodarczej, gdyż przebywał za granicą, natomiast prowadził działalność gospodarczą jako pisarz wtedy, gdy był chory, a stan choroby i niezdolności do pracy potwierdził lekarz ZUS, kiedy też w sposób oczywisty nie miał z tytułu jakiegokolwiek działalności gospodarczej przychodów (k. 2).

Odpowiadając na odwołanie, organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400,00 zł.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy zarzucił, że niesporne jest, że ubezpieczony pobrał zasiłek chorobowy, w kwocie przypisanej mu obecnie do zwrotu, za okres niezdolności do pracy od 16 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2015r., przypadający po ustaniu zatrudnienia w Starostwie Powiatowym w J. i związanego z tym tytułu do ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie podlegał w okresie niezdolności do pracy obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, z którego to tytułu potencjalnie mógł podlegać również ubezpieczeniu chorobowemu. Zakończony tytuł do ubezpieczeń powiązany z rozwiązaniem stosunkiem pracy, w sytuacji równoległego istnienia konkurencyjnego tytułu do ubezpieczeń wynikającego z działalności gospodarczej, nie powinien być podstawą do wypłaty zasiłku chorobowego za okres po ustaniu ubezpieczenia (k. 4-5).

Postanowieniem z 9 grudnia 2016 r., sygn. akt IV U 268/16, Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (k. 7).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony A. W. w okresie od 1 grudnia 2010 r. do 15 grudnia 2014 r. był zatrudniony w Starostwie Powiatowym w J..

W okresie od 16 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2015 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim i z tego tytułu pobrał zasiłek chorobowy wypłacany mu przez organ rentowy w wysokości 6.226,25 zł. W okresie pobierania zasiłku chorobowego, organ rentowy przeprowadzał kontrolę zwolnień lekarskich ubezpieczonego. Żadna z kontroli nie zakwestionowała zasadności wystawianych zwolnień.

W trakcie załatwiania spraw związanych z uzyskaniem emerytury, od pracowników organu rentowego ubezpieczony dowiedział się o możliwości uzyskania z Ministerstwa Kultury zaświadczenia o działalności twórczej, co po opłaceniu składek w niewielkiej wysokości miało wpłynąć na zwiększenie jego emerytury.

Decyzją Komisji ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 17 sierpnia 2015 r., Nr (...), ubezpieczony od 1 maja 1970 r. rozpoczął działalność twórczą.

Decyzją z 15 grudnia 2015 r. nr (...)- (...), organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony z tytułu wykonywania działalności twórczej jako literat w okresie między innymi od 16 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2015 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą.

Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt IX U 164/16 zostało oddalone odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 15 grudnia 2015 r. nr (...)- (...).

Ubezpieczony prowadził działalności twórczą w oparciu o umowy zlecenia, które stanowiły podstawę opodatkowania. Uzyskiwane z tego tytułu dochody były niewielkie. Jako twórca, nigdy nie miał założonej działalności gospodarczej. Najczęściej był zatrudniony na etacie.

Ubezpieczony nie składał w organie rentowym nieprawdziwych zeznań ani fałszywych dokumentów, Organ rentowy nie podważał składanych przez ubezpieczonego dokumentów.

Dowody:

Zeznania ubezpieczonego A. W. złożone na rozprawie 19.05.2017 r.,

Dokumentacja w aktach ZUS,

Dokumenty z akt sprawy SO we Wrocławiu, sygn. akt IX U 164/16 – karta 24 (koperta).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2016, poz. 963 ze zm.), osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Natomiast w myśl art. 84 ust. 2 ustawy, za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Z powyższej regulacji wynika, że obowiązek zwrotu nienależnie pobranych świadczeń ciąży na osobie, która przyjęła je w złej wierze, mając świadomość, że nie są jej należne.

Organ rentowy podniósł, że ubezpieczony po ustaniu zatrudnienia prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą – działalność twórczą. Zakończony tytuł do ubezpieczeń powiązany z rozwiązaniem stosunkiem pracy, w sytuacji równoległego istnienia konkurencyjnego tytułu do ubezpieczeń wynikającego z działalności gospodarczej, nie powinien być podstawą do wypłaty zasiłku chorobowego za okres po ustaniu ubezpieczenia. W okresie niezdolności do pracy ubezpieczony podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, potencjalnie mógł zatem również podlegać z tego tytułu ubezpieczeniu chorobowemu.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz. U. z 2016, poz. 372 ze zm.; zwanej dalej ustawą chorobową), zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdził jednak zaistnienia przesłanek wskazanych w art. 84 ust. 2 w/w ustawy.

Nie ulega wątpliwości, że w chwili wypłacania wnioskodawcy spornego świadczenia, nie istniały okoliczności powodujące ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, o których wnioskodawca byłby pouczone. Wnioskodawca nigdy nie prowadził działalności gospodarczej, nie miał nawet świadomości, że mógł zgłosić działalność twórczą, ani że fakt prowadzenia i zgłoszenia tej działalności mógł mieć wpływ na wysokość jego emerytury. Wnioskodawca pobrał zasiłek w sytuacji, gdy był niezdolny do pracy, po okresie zatrudnienia na podstawie umowy o

pracę, gdy nie miał innego źródła dochodów ani tytułu do ubezpieczenia, a zatem w sytuacji, gdy spełniał wszystkie przesłanki do uzyskania zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Wskazana w art. 84 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy przesłanka uznania świadczenia za nienależnie pobrane niewątpliwie nie została spełniona.

Nie sposób również przyjąć, by doszło do wypełnienia dyspozycji art. 84 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy, tj. by wnioskodawcy przyznano lub wypłacono sporny zasiłek „na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia”. W ocenie Sądu brak jakichkolwiek dowodów na to, by do wypłaty świadczenia doszło z powodu złożenia przez ubezpieczonego nieprawdziwych zeznań lub przedłożenia przez niego fałszywego dokumentu, a więc dokumentu przerobionego lub podrobionego w znaczeniu nadanym mu przez prawo karne. Postępowanie dowodowe nie wykazało również, aby ubezpieczony w sposób świadomy w jakikolwiek sposób wprowadził w błąd organ rentowy.

Podkreślenia wymaga, że organ rentowy nie wskazywał w toku procesu, na czym świadome wprowadzenie go w błąd przez wnioskodawcę miałyby ewentualnie polegać, z ustalonych przez Sąd okoliczności wynika zaś, że świadomego wprowadzenia organu rentowego w błąd przez wnioskodawcę nie doszło. Decyzja Komisji ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 17 sierpnia 2015 r., stwierdzała, że ubezpieczony rozpoczął działalność twórczą od 1 maja 1970 r. (45 lat przed wydaniem decyzji). Decyzja stwierdzająca, że ubezpieczony z tytułu wykonywania działalności twórczej jako literat podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą między innymi w okresie pobierania spornego świadczenia chorobowego, została zaś wydana dopiero w dniu 15 grudnia 2015 r. Sporne świadczenie zostało wypłacone za okres 16.12.2014 – 15.02.2015 r., zanim działalność wnioskodawcy w niektórych okresach jego aktywności zawodowej uznano za działalność twórczą, stanowiącą tytuł do objęcia ubezpieczeniami. Ponadto postępowanie dowodowe nie wykazało, aby w okresie spornym ubezpieczony faktycznie wykonywał jakąś twórczość literacką, która przyniosłaby mu jakieś dochody.

Strona pozwana nie zaprzeczyła również twierdzeniom wnioskodawcy, że o możliwości ubiegania się o objęcie decyzją Ministra o działalności twórczej dowiedział się on dopiero w trakcie starania się o emeryturę, od pracowników ZUS. Zatem z jednej strony organ rentowy w trakcie starania się przez ubezpieczonego o emeryturę poinformował go o możliwości objęcia przez Ministerstwo decyzją o działalności twórczej, co miało wpłynąć na wysokość emerytury przez jej zwiększenie, z drugiej zaś, wykorzystując te okoliczności, zdecydował o pozbawieniu ubezpieczonego zasiłku chorobowego wypłaconego kilka miesięcy wcześniej.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz w sprawie przewidzianej przez SO we Wrocławiu o sygn. akt IX U 164/16, które zostały sporządzone w przewidzianej formie, a ich autentyczność, nie została zakwestionowana przez strony w toku postępowania.

Ponadto dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na wyjaśnieniach ubezpieczonego, które były spontaniczne, konsekwentne i logiczne, korespondowały z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym w sprawie, przez co Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

Biorąc pod uwagę, dokonane powyżej ustalenia i przeprowadzone rozważania, Sąd w pkt I sentencji wyroku, na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, iż stwierdził, że zasiłek chorobowy za okres od 16 grudnia 2014 r. do 15 lutego 2015 r. nie jest świadczeniem nienależnie pobranym przez wnioskodawcę i w konsekwencji uchylił nałożony na ubezpieczonego obowiązek zwrotu tego zasiłku z funduszu chorobowego w kwocie 6.226,25 zł brutto,

W punkcie II sentencji wyroku kosztami sądowymi, Sąd na podstawie art. 98 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) obciążył Skarb Państwa

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.